

POORAC (11) *vb pf*

Oba o oraz a jasne.

inf poorac (2). ◇ *fut 3 sg* poorze (1). ◇ *praet 1 sg m* -m poorął (4), ja poorął (1) *ZapWar* (4:1). ◇ *3 sg m* poorął (2). ◇ [3 *pl m pers* poorali. *subst* pooraly. ◇ *impers praet* poor(a)no.] ◇ *part praet act* poor(a)wszy (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVIII w.

1. *Spulchnić ziemię pod zasiew przez przewrócenie skib ziemi za pomocą pługa, zaorać [co] (8) : ZapWar 1535 nr 2412; Kmieć który vgoru przede żniwy nie poorze y śprawować nie pocźnie/ tedy mu Vrządnik/ Włodarz/ vrobek má hámovác. GostGosp 44; [Na tymże polu [...] wykopano dąbrowy, a pastwiska poorano LustrPom 1564/31; LustrWpol I 248; LustrMalb 123; Ugór iż p. Miedzianowski sam poorął, tedy też nie więcy powinności na się nie bierze InwSzlachKal 1600 nr 64].*

Zwroty: »poorać pługiem (a. płużycą)« (4): Iakom ya nyepooral pluzytza roley vpravney yego ZapWar 1522 nr 2284, 1523 nr 2326, 1541 nr 2601, 1545 nr 2627.

»poorać wołmi« (2): Iakom szia ya nyewrzcil wklyn Roley na Imienyv chrzanovye kv syestrzinyey anym yey pooral volmy y plvgyem Gwałthem ZapWar 1541 nr 2601, 1545 nr 2627.

Szereg: »nie poorać ani (i) (nie) posiać« (2): yako ya nye nyeporał [!] y nyeposzył gwałthem na częszczy dorothyey zythem na małym tharchomynye ZapWar 1511 nr 2097, 1511 nr 2097.

[Przen:

poorać czym: Grzbiet moy/ oftrym lemięszem grzeźnicy pooráli. BzowRóż 71.

a) Pobruździć, pomarszczyć: A iż mu w tym urzędzie już lata szedziwe Twarz w brózdy pooraly StryjPoczqt 171.]

2. *Przewrócić ponownie skiby, zaorać po raz drugi (3) : Novare agrum. Poorac/ Drugi raz orac/ odwrócić rolę Mącz 251d; [potym ośiawły znowu zaśię poorac albo rádły [...] śkiby á gruzły dobrze fkrufzyć Cresc 1571 155].*

poorać co (2): po orawssi len y ynsse zboze posedlem po swey potrzebie do borru. ZapWar 1558 nr 2686; Pectinare segetem, Nafiénie máluczko podrosłe poorac/ álbo broną powlic Mącz 285d.

Formacje współrdzenne cf ORAC.

Cf POORANIE, POORANY, POORZONY

DDJ